

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

obracím se na Vás jako kolega lékař s následující prosbou. Ústav anatomie 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, jehož jsem přednostou, má od roku 2019 vlastní nové a moderní pitevny. Asi si všichni pamatujeme na okamžiky, když jsme při studiích medicíny vstoupili poprvé do pitevny. Všudypřítomná vůně formaldehydu a připravená těla zemřelých dárců. Ani já jsem tehdy nepřemýšlel, kde se ta těla vlastně berou. Prostě tam byla, i díky v té době platné legislativě, podle níž těla, ke kterým se nikdo nepřihlásil do 96 hodin od úmrtí, byla nabídnuta lékařským fakultám pro výukové účely. Tento postup je však dnes již překonán a je nepoužitelný.

Současná legislativa vyžaduje aktivní přístup dárců. To znamená, že musí ještě za života podepsat smlouvu o darování a nechat ověřit svůj podpis na úradech (Czechpoint, Česká pošta, úřady státní správy). Toto bohužel většina lidí vůbec neví. My sice máme všechny informace na našich webových stránkách: <https://anatomie.lf2.cuni.cz/darcovstvi-tel>, ale o této možnosti jednoduše nevědí, jak jsme si ověřili, mnohdy ani sami lékaři. Přitom správně informovaný lékař dokáže svým pacientům vysvětlit, jak užitečný a prospěšný je tento „dar“ pro budoucí generace. Bez těl dárců se medicína neobejde.

A proto následující řádky patří vám všem, které toto téma oslovilo. Pro zajištění kvality výuky budoucích lékařů a také pro nácvik všech nových metod a postupů je zapotřebí stovek dárců. Ty my ale zatím bohužel nemáme. Proto jsme se rozhodli udělat našemu Dárcovskému programu potřebnou osvětu. Koncem loňského roku nám vyšla první výzva ve spolupráci s Městskou částí Praha 5 v jejich radničním listu. A velmi nás potěšilo, že mezi prvními lidmi, kteří se nám takto přihlásili, byli zdravotníci, lékaři, laboranti a zdravotní sestry. Jsme vděční za každého dárce, protože díky dárcům může medicína udělat i něco mimořádného, hraničícího se zázrakem.

Jako příklad „zázraku“ mohu uvést jeden z našich posledních odborných workshopů, kdy se lékaři u nás učili urgentní resuscitační torakotomii čili otevření hrudníku s cílem rychlé diagnostiky a léčby příčiny zástavy oběhu. Nikdo ani netušil, že tato metoda za pár týdnů zachrání život těžce zraněné 46leté

Kdo může tělo darovat?

Občané ČR starší 18 let – horní hranice je neomezená.

Je nějaký limitující faktor?

Ano, váha do 120 kg.

Kdy lze tělo odmítnout?

V případě zdravotní nebo soudní pitvy, pokud k úmrtí došlo násilným způsobem, nebo prudké infekce (např. Ebola, otevřená tuberkulóza).

Kde lze najít darovací smlouvy?

Na webových stránkách Ústavu anatomie 2. LF UK, nebo po dohodě je lze poslat domů poštou nebo mailem k vytisknutí.

Jaké jsou náklady?

dárce platí pouze 90 Kč za ověření podpisu na smlouvě (3 stejnopisy). Všechny ostatní náklady na pohřební službu, kremaci, urnu nebo rozptyl již hradí 2. lékařská fakulta UK.

ženě, která byla koncem minulého roku pobodána útočným v Praze 4. Lékaři ji zachránili i přesto, že měla v srdci dvoucennimetrovou ránu.

Platí zde příměr, že „Mortui vivos docent“, tedy „Mrtví učí živé“. V tom tkví největší síla lidskosti, že člověk pomůže člověku, nikde jinde než u lidí se s touto pohnutkou nesetkáme. Být lidským znamená mít srdce a také vědomí, že mohu nejenom za svého života, ale též po své smrti pomoci dalším lidem. Ano, i po smrti lze učinit ten úžasný skutek a ještě jednou a naposledy pomoci – darovat své tělo pro vědecké a lékařské účely. Pokud Vás tato myšlenka zaujala a rádi byste informovali i své pacienty o této možnosti, ozvěte se nám na Ústav anatomie 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, a my Vám rádi a podrobně zodpovíme všechny Vaše otázky nebo zašleme naše letáky. V přiloženém boxu pak naleznete základní informace o Dárcovském programu a jak oslovit nové dárce.

S úctou,
prof. MUDr. David Kachlík, Ph.D.
 přednosta Ústavu anatomie 2. LF UK

Jak získat nového dobrovolného dárce?

Zájemci přesně nevědí, jak mají správně popsat, že chtějí darovat tělo. Často to popisují slovy „udělat něco pro vědu“. Jde o dárce, kteří chtějí vyjádřit vděčnost lékařům, kteří jim pomohli během těžké nemoci, nebo dokonce zachránili život. Někteří si vše již pečlivě nastudovali a mají o svém konci zcela jasnou představu, ale potřebují ještě vše konzultovat s lékařem, jemuž důvěřují, obvykle tedy se svým praktickým lékařem.

V poslední době jsme také zaznamenali u starších lidí, že nechťejí zatěžovat své příbuzné a děti, aby museli řešit vše kolem pohřbu a s tím spojené množství nepřijemné administrativy. U nás oceňují, že se o všechno postaráme. Pokud dárce zemře a jsme vyzkoušeni o jeho skonu, jsme schopni vše zařídít tak, aby byl do 48 hodin v našem Ústavu anatomie. Určitou část tvoří dárce, jejichž důvod darování těla je ryze ekonomický. Vše zdražuje a nárůst cen se nevyhnul ani pohřbům. V hlavním městě stojí pohřby s obřadem od 35 000 Kč, bez obřadu kolem 17 000 Kč, což může být argumentem, proč se rozhodli stát se dárce.

Naše zkušenosti jsou takové, že pokud jim vše ochotně vysvětlíme, jak celý dárcovský program funguje, oceňují naši otevřenost a přijímají vysvětlení, že jde vlastně o ten úplně poslední dobrý skutek, který mohou vykonat. Dokonce to někdy vnímají jako poslední hrdinský čin.

Někteří potřebují čas na rozmyšlenou a je také vhodné dárce upozornit, že by měl o svém záměru informovat svoji rodinu. A pokud se stane, že si to pak rozmyslí, lze bez udání důvodu smlouvu zrušit a my jej z registru vyškrtáme. Vše je na bázi dobrovolnosti.